00223998

D99/3/6

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

សំណុំរឿងលេខ:	០០១/១៨-០៧-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស(អ.ប.ជ០២)
ដាក់ទៅ:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ថ្ងៃដាក់:	ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨
ភាគីអ្នកដាក់:	សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
ភាសាដើម:	អង់គ្លេស
ប្រភេទឯកសារ:	សាធារណៈ

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception): 15 / 09 / 2008
ម៉ោង (Time/Heure): 11 : 05
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

សំណើជាបន្ទាន់របស់លោក អៀង សារី សុំដាក់អំណះអំណាងស្តីអំពី ការអនុវត្តន៍នូវ ការទទួលខុសត្រូវជាក្រុម សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់នឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ លើករណីរបស់ កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច"

អ្នកដាក់ឯកសារ៖
សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
លោក អាង ឧត្តម
លោក Michael G. KARNAVAS

អ្នកទទួលឯកសារ៖
អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន
ចៅក្រម ន័យ ថុល
ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី
ចៅក្រម Katinka LAHUIS
ចៅក្រម Rowan DOWNING

សហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Robert PETIT

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 15 / Sept / 2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: UCH ARUN

2. ភាពស្មុគស្មាញនៃបញ្ហាទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ធ្វើអោយកិច្ចអន្តរាគមន៍របស់ លោក **អៀង សារី** ផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ។ សារៈសំខាន់ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចអន្តរាគមន៍នេះក៏នឹងថ្លែងប្រាស្រ័យផងដែរនូវការបំពាននូវគោលការណ៍សមភាពនៃមធ្យោបាយតទល់ក្តីគ្នា បង្កឡើងដោយការដកហូតពី លោក **អៀង សារី** នូវសមភាពខាងនីតិវិធីដូចគ្នានឹង ក.ស.ព ។

3. វាជាផលប្រយោជន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ចរបស់តុលាការ ដែលលោក **អៀង សារី** ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ នៅពេលដែលដំណោះស្រាយអំពីបញ្ហានេះនៅដំណាក់កាលនេះនឹងមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធំធេងដល់រយៈពេល ការចំណាយ និង វិសាលភាពនៃការស៊ើបសួរ តតាំងនឹងនឹងលោក **អៀង សារី** ។

4. ដោយសារមូលហេតុនៃភាពស្មុគស្មាញ និងសារៈសំខាន់នៃបញ្ហាថាតើ ការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម អាចអនុវត្តបាននៅ អ.វ.ត.ក នោះ សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់នឹងត្រូវអនុញ្ញាត។ វាជាអត្ថប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ ដែលបញ្ហានេះនឹងត្រូវបានគេពិនិត្យយ៉ាងល្អិតល្អន់តាមរបៀបតម្លាភាព យុត្តិធម៌ និងដោយពេញលេញបរិបូរណ៍។

II. ច្បាប់

5. ក្របខណ្ឌដែលអាចអនុវត្តបានសំរាប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាដំណោះស្រាយ មានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៤ ។ តា មវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៤(២) "សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងគ្រប់ដីការបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត"។ ផ្ទុយមកវិញ មេធាវីការពារក្តី មិនមានសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍នឹងដីកាដំណោះស្រាយឡើយ[4]។

6. តាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៥(៣) "ការដាក់សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ត្រូវធ្វើឡើងដោយម្ចាស់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទៅក្រឡាបញ្ជីនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះក្នុងរយៈពេល ៣០(សាមសិប)ថ្ងៃគិតពីថ្ងៃបានទទួល

---

[4] សូមមើល វិធានផ្ទៃក្នុង ៧៤(៣) ដែលមានរាយនាមនូវប្រភេទជាក់លាក់នៃដីកាដែលមេធាវីការពារក្តីអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់បាន។

00224000

លោក **អៀង សារី** តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ ("មេធាវីការពារក្តី" ឬ "មេធាវីការពារ") តទៅនេះ សូមដាក់ជូននូវសំណើសុំដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្តីអំពី ការអនុវត្តន៍នូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋ-កម្មរួម នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់ទៅនឹងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ ("ដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ" ឬ "ដីកាដំណោះស្រាយ") លើករណីរបស់ កាំង ហ្កេកអ៊ាវ ហៅ "ឌុច" ចុះថ្ងៃទី ៨ សីហា ២០០៨[1] ("បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព")។ លោក **អៀង សារី** សូមស្នើដោយក្តីគោរពដាក់នូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរត្រឹមកំរិតទិដ្ឋភាពអង្គច្បាប់នៃទឡ្ហីករណ៍ទីពីរនៃ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព ដែលមាននាមជា កំហុសឆ្គងផ្នែកច្បាប់ដែលអះអាងដោយ ក.ស.ព នៅពេលដែលមានការខកខានមិនបានចេញដីកាបញ្ជូន **ឌុច** ទៅជំនុំជម្រះ ចំពោះការប្រព្រឹត្តឧក្រិដ្ឋកម្ម តាមរយៈការចូលរួមនៅក្នុងសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ("JCE") [2]។ បើសិនជាសំណើសុំនេះនឹងត្រូវបានអនុញ្ញាតនោះ សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់លោក **អៀង សារី** *នឹងមិន*ផ្តល់ប្រាស្រ័យនូវបញ្ហាផ្សេងដូចជា ថាតើអង្គហេតុដែលរកឃើញដោយ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ("ក.ស.ច.ស") នៅក្នុងដីកាដំណោះស្រាយអាចនឹងគាំទ្រនូវការប្រើប្រាស់នូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់ សហឧក្រិដ្ឋរួម ដែរឬទេ នៅក្នុងករណីនេះឡើយ[3]។

I. សង្ខេបនូវទឡ្ហីករណ៍

1. ការអនុវត្តន៍នូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់ សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅ អ.វ.ត.ក មានផលប៉ះពាល់ជាចំបងដល់ លោក **អៀង សារី** ដោយសារ លោក **អៀង សារី** ត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាជាចំណែកមួយនៃដូចគ្នាក្នុង "ផែនការឧក្រិដ្ឋកម្មរួម" ដូច **ឌុច** ដែរ ។ ចិតក្នុងកាលៈទេសៈនេះ លោក **អៀង សារី** មានផលប្រយោជន៍ជាក់ស្តែងនៅក្នុងលទ្ធផលនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ និងត្រូវតែបានគេអនុញ្ញាតអោយដាក់ជូននូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ។

---

1 ត្រូវបានដាក់ប្តឹងនូវថ្ងៃទី ៥ កញ្ញា ២០០៨

2 បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព កថាខណ្ឌ ២(ii) កថាខណ្ឌ ៤៣-៥៨

3 កិច្ចការបែបនេះទំនងជាចេតនានៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព ដែលតាមរយៈនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ("អ.ប.ជ") ត្រូវបានស្នើសុំអោយវាយតំលៃឡើងវិញនូវភស្តុតាងដែលត្រួតពិនិត្យដោយ ក.ស.ច.ស ដើម្បីធ្វើអោយជាក់ច្បាស់ថាតើ វាបានធ្វើការវាយតម្លៃខាងអង្គហេតុដូចគ្នានឹង ក.ស.ច.ស ដែរឬទេ។ ការណ៍នេះទំនងជាហួសពីវិសាលភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ខណៈដែលវានឹងតម្រូវអោយមានការពិនិត្យឡើងវិញស្ទើរតែទាំងស្រុងតាមរយៈបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើអង្គសេចក្តីសូម្បីតែនៅមុនពេលដែលការជំនុំជម្រះលើអង្គសេចក្តីត្រូវបានចាប់ផ្តើមទៅទៀត ។ ប៉ុន្តែ ការធ្វើវិសោធនកម្មទៅលើវិធានផ្ទៃក្នុង ១០៤ ដែលកំរិតយ៉ាងតឹងតែងដល់វិសាលភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លើសាលក្រមអង្គសេចក្តីទាំងមូល បង្កប់ន័យថា ទឡ្ហីករណ៍របស់ ក.ស.ព គឺហួសព្រំដែននៃវិសាលភាពនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ។

សេចក្តីជូនដំណឹង អំពីសេចក្តីសម្រេច ឬ ដីកា"។ ការឆ្លើយតបទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះត្រូវតែដាក់ពាក្យក្នុងអំឡុងពេល "១៥ ថ្ងៃនៃប្រតិទិន គិតពីថ្ងៃជូនដំណឹងជាភាសាដែលភាគីបានស្នើសុំ ដែលបានចែងក្នុងមាត្រា ២.២ អំពីឯកសារដែលអ្នកទាំងនោះត្រូវឆ្លើយ តប"[5]។ នៅក្នុងករណី បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព ត្រូវបានដាក់ និងជូនដំណឹងដល់គូភាគីកាលពីថ្ងៃ ៥ កញ្ញា ២០០៨។

7. សេចក្តីសន្និដ្ឋានលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយគូភាគីដទៃទៀត ឬសូម្បីតែតួអង្គខាងក្រៅ ដែលមានទំនាក់ទំនងមានកំរិតនឹងនីតិវិធី ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ។ ជាឧទាហរណ៍ នៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក **អៀង សារី** ជំទាស់នឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានអញ្ជើញ ភាគីរដ្ឋប្បវេណីអោយដាក់អំណះអំណាងរបស់ខ្លួនដែរ[6]។ ជាងនេះទៅទៀត នៅក្នុងបណ្តឹងដដែលនេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងជាសាធារណៈអញ្ជើញ *អ្នកជូនយោបល់ដល់តុលាការ (amicus curiae)* អោយដាក់សារណា[7]ដែរ ដែ លការអញ្ជើញត្រូវបានទទួលដោយអ្នកឆ្លើយតបពីរនាក់[8]។ ការអនុវត្តនេះ ក៏ត្រូវបានយកតាមផងដែរនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដទៃទៀតនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ[9]។ បន្ទាប់ពីសវនាការដេញដោលដោយផ្ទាល់មាត់

---

5 មាត្រា ៨.៣ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ អ.វ.ត.ក ០១/២០០៧/វ០២

6 *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០៣) ដីកាណែនាំអោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ចុះថ្ងៃទី ៣០ មេសា ២០០៨ ។

7 *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០៣) សេចក្តីជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ៤ កុម្ភៈ ២០០៨។

8 *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០៣) សារណារបស់ អ៊ែន ហាញឧុល ទីប្រឹក្សាច្បាប់របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា ក្នុងនាមការបញ្ចេញយោបល់ផ្ទាល់ខ្លួន ចុះថ្ងៃទី ១៨ កុម្ភៈ ២០០៨ ។ *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០៣) សារណារបស់អ្នកជូនយោបល់ដល់តុលាការ (amicus curiae) ទាក់ទងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ថ្ងៃទី ១៤ វិច្ឆិកា ២០០៧ ដាក់នៅថ្ងៃទី ១៩ កុម្ភៈ ២០០៨ ដោយលោក Mahdev Mohan និងលោកស្រី Vanita Ramani Mohan ។

9 ករណី កាំង ហ្គេចអ៊ាវ ("ឌុច") សំណុំរឿងលេខ ០៧-០៩-០០១ អវតក/អបជ សេចក្តីជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ៤ កញ្ញា ២០០៧ អញ្ជើញ "អង្គការ និងសាធារណៈជន" ថា ពួកគេអាចដាក់សារណានៃអ្នកជូនយោបល់ដល់តុលាការ (amicus curiae) ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ "ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាណាមួយ"នៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ជំទាស់នឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដែលដាក់ដោយមេធាវីការពាក្តីរបស់ ឌុច ។ *សូមមើលផងដែរ ករណី នួន ជា* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០១) សេចក្តីជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ២៧ វិច្ឆិកា ២០០៧ និង *ករណី អៀង ធីរិទ្ធ* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០២) សេចក្តីជូនដំណឹង ចុះថ្ងៃទី ១៦ មករា ២០០៧ ។

លើបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ ជំទាស់នឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក៏បានអញ្ជើញអោយមានការឆ្លើយតបពីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០១ ទៅនឹងពាក្យសុំអោយមានការពិចារណាសារជាថ្មីដែលដាក់ដោយភាគីរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ [10]។ ការណ៍នេះត្រូវបានអនុញ្ញាតដើម្បី "ជាប្រយោជន៍យុត្តិធម៌" [11]។

III. ទឡ្ហីករណ៍

ក. បញ្ហានៃការអនុវត្តការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមមានផលប៉ះពាល់ជាចម្បងដល់លោក អៀង សារី

8. លោក **អៀង សារី** និង **ឌុច** ត្រូវបានចោទប្រកាន់ដោយ ក.ស.ព ថាជាចំណែកមួយនៃសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមតែមួយ[12]។ សេចក្ដីសំរេចក្រោយមកទៀតដោយ ក.ស.ច.ស ដែលបំបែកការស៊ើបសួរប្រឆាំងនឹង **ឌុច** ពីជនត្រូវចោទដទៃផ្សេងគ្នា[13] មើលទៅទំនងជាមិនមានឥទ្ធិពលអ្វីទេះទ្រឹស្ដីនៃរឿងក្ដីរបស់ ក.ស.ព វិលវល់ជុំវិញនឹងការអនុវត្តការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម។ លោក **អៀង សារី** និង ជនត្រូវចោទបីរូបដទៃទៀតនៅតែកំពុងត្រូវបានគេស៊ើបសួរចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានកើតឡើងនៅមន្ទីរ ស-២១ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ការស៊ើបសួរប្រឆាំងនឹង **ឌុច** និង លោក **អៀង សារី** គឺមានជាប់ទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធមិនអាចបេះចេញពីគ្នាបាន ។ ការណ៍នេះត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយ ក.ស.ព ដែលបានសារភាពថា **ឌុច** គឺ "នៅក្នុងរឿង

---

[10] *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស (អបជ០៣) សេចក្ដីណែនាំបន្ថែមទាក់ទងនឹងពាក្យសុំអោយពិចារណាឡើងវិញអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការថ្លែងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ចុះថ្ងៃទី ១៧ កក្កដា ២០០៨ ។

[11] *ដូចគ្នា* ខាងលើ កថាខណ្ឌ ៣ ។

[12] *សូមមើល* សេចក្ដីប្រកាសព័ត៌មាន សេចក្ដីថ្លែងការណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា (១៨ កក្កដា ២០០៧) *អាចរកបាននៅគេហទំព័រនេះ៖* http://www.eccc.gov.kh/english/cabinet/press/33/Statement_of_Co-Prosecutors_18-July-2007_.pdf.

[13] *សូមមើល* ព័ត៌មានថ្មីៗដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ១ វិច្ឆិកា ២០០៧ ដែលសាធារណៈជនត្រូវជូនដំណឹងថា "នៅថ្ងៃទី ១៩កញ្ញា២០០៧[ក.ស.ច.ស]ដើម្បីធានានូវការគ្រប់គ្រងវិស័យយុត្តិធម៌ល្អបានសំរេចបង្គាប់អោយបំបែកសំណុំរឿង ឌុច ចេញ"

ក្តីទីទៃពីគ្នាមែន ប៉ុន្តែ [គឺ] [...] ជាចុងចោទតែមួយ[14]" ជាមួយលោក **អៀង សារី** ។ បើសិនជាការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម បានត្រូវគេប្រើប្រាស់ប្រឆាំងនឹង ឌុច ដូច្នេះ ការអនុវត្តការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមប្រឆាំងនឹង លោក **អៀង សារី** នឹងប្រែក្លាយជារឿងដែលស្ទើរតែមិនអាចជៀសវាងបាន។

9. ថ្មីៗនេះ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់ពាក្យសុំទៅចំពោះមុខ ក.ស.ច.ស ជំទាស់នឹងការអនុវត្តការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅ អ.វ.ត.ក[15] ដោយឈរលើមូលដ្ឋានថា៖ ក) វាមិនមានចែងជាក់លាក់ក្នុងច្បាប់បង្កើត អ.វ.ត.ក, ខ) វាមិនមែនជាផ្នែកនៃច្បាប់កម្ពុជា, គ) វាមិនត្រូវបានគេទទួលស្គាល់នៅក្នុងច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិ ហើយសូម្បីវាស្ថិតនៅសព្វថ្ងៃនេះ វាមិនមែនជាច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិនៅក្នុងរវាងឆ្នាំ ១៩៧៥-៧៩ ឬ មិនមែនជាច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិដែលអាចអនុវត្តបានដោយផ្ទាល់នៅតុលាការកម្ពុជា និង ឃ) វាមិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងឡាយដែលអាចអនុវត្តបានដោយផ្ទាល់នៅ អ.វ.ត.ក[16]។ ទឡ្ហីករណ៍ទាំងនេះស្ទើរតែដូចគ្នាទាំងស្រុងទៅនឹងទឡ្ហីករណ៍ដែល ក.ស.ព នឹងតតាំងនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ ក.ស.ព បច្ចុប្បន្ន។

10. ស្ថិតក្នុងកាលៈទេសៈទាំងនេះជាមួយនឹងបញ្ហាអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់ស្ទើរដូចគ្នាបេះដាក់ មេធាវីការពារក្តីសូមស្នើថា អំណះអំណាងពី លោក **អៀង សារី** នឹងត្រូវបានអនុញ្ញាត។ ការណ៍នេះយកទៅតាមវិធីសាស្ត្រដែលប្រកាន់យកដោយតុលាការសេរ៉ាលេអូន នៅក្នុងរឿងក្តី *Kallon* ដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានអនុញ្ញាតសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយត្រូវដាក់ក្នុងនាម Moinina Fofana and Augustine Gbao ដោយអន្តរាគមគាំទ្រដល់ការតតាំងនឹងបញ្ហា

---

[14] *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងញត្តិស្នើសុំរបស់លោក អៀង សារី ស្តីអំពី សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ចុះថ្ងៃទី ១១ សីហា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៤ ។

[15] *ករណី លោក អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/ក.ស.ច.ស ញត្តិស្នើសុំរបស់លោក អៀង សារីប្រឆាំងនឹងការអនុវត្តនៅ អ.វ.ត.ក នូវទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌដែលស្គាល់ថាជា សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ចុះថ្ងៃទី ២៨ កក្កដា ២០០៨ ។

[16] *ដូចគ្នា ខាងលើ នៅទំព័រ ១ ។*

យុត្តាធិការរបស់មេធាវីការពារក្តី ទោះបីជា Fofana បានស្ថិតនៅក្នុងរឿងក្តីទីទៃពីគ្នាក៏ដោយ[17]។ ប្រហែលគ្នានេះដែរ នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលរបស់ ICTY បានប្រឈមមុខនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាក់ទងទិដ្ឋភាពតូចមួយនៃ ការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ដែលមានផលប៉ះពាល់ជាសក្តានុពលដល់ជនជាប់ចោទទាំងអស់ប្រឈមមុខនឹង ការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម *សមាគមមេធាវីការពារក្តីប្រកបវិជ្ជាជីវៈនៅតុលាការ ICTY* (ADC-ICTY) ត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលស្នើអោយដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ[18] ហើយក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់[19] ទៅលើបញ្ហានោះ ជាការគាំទ្រដល់សេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងឡាយដែលដាក់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីឆ្លើយតបនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នោះ។

11. ខណៈដែលវាអាចទៅរួចថា មេធាវីការពារក្តីរបស់ **ឌុច** នឹងធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងមេធាវីការពារក្តីរបស់ លោក **អៀង សារី** ស្តីពីការអនុវត្តនូវសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនេះ សហមេធាវីការពារក្តីរបស់ **ឌុច** មានកាតព្វកិច្ចតែចំពោះកូនក្តីរបស់ខ្លួនតែមួយគត់។ ពួកគេប្រហែលជាមិនត្រូវបានគេរំពឹងទុក ឬមិនតម្រូវ អោយការពារអោយបានពេញលេញចំពោះផលប្រយោជន៍របស់លោក **អៀង សារី** ឡើយ ដូចអ្វីដែលត្រូវបានការពារដោយសហមេធាវីការពារក្តីដែលតំណាងនូវផលប្រយោជន៍របស់ លោក **អៀង សារី** ឡើយ។ ហេតុដូច្នេះ តម្រូវការសម្រាប់មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងនាម លោក **អៀង សារី** ។

ខ. ភាពស្មុគស្មាញនៃការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម និង គោលការណ៍សមភាពនៃមធ្យោបាយតទល់ក្តីគ្នា

---

[17] សូមមើល *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង Kallon, សំណុំរឿង* SCSL-2004-15-AR72(E), សេចក្តីសំរេចទៅលើការតតាំងនឹងបញ្ហាយុត្តាធិការ៖ កិច្ចព្រមព្រៀងលើកលែងទោសនៅ Lomé ចុះថ្ងៃទី ១៣ មីនា ២០០៤ នៅទំព័រទី ៣ ។

[18] *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង Brđanin*, សំណុំរឿងលេខ IT-99-36-A, សេចក្តីសំរេចស្តីពីញត្តិស្នើសុំបដិសេធចោលនូវទឡ្ហីករណ៍ទីមួយនៃបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់រដ្ឋអាជ្ញា ចុះថ្ងៃទី ៥ ឧសភា ២០០៥ ។

[19] សូមមើល *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង v. Brđanin, សំណុំរឿង* IT-99-36-A, សេចក្តីសំរេចលើសំណើរបស់សមាគមមេធាវីការពារក្តី ADC សុំចូលរួមក្នុងការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ ចុះថ្ងៃទី ៧ វិច្ឆិកា ២០០៥ ។ *សូមមើលផងដែរ* សេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់របស់សមាគមមេធាវីការពារក្តី ADC នៅក្នុងរឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង Brđanin សំណុំរឿង* IT-99-36-A ប្រតិចារឹកនៃនីតិវិធីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ ទំព័រ ៦៤-៧២ ចុះថ្ងៃទី ៧ ធ្នូ ២០០៦ ។

12. សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម គឺជាទម្រង់មួយនៃការទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌដែលបង្កអោយមានការរិះគន់ជាសាធារណៈ[20]។ មិនមានទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌណាផ្សេងទៀត ដែលបង្កអោយមានការរិះគន់យ៉ាងជ្រាលជ្រៅដោយអ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវជាន់ខ្ពស់ ក្នុងទំហំប្រហែលគ្នានេះឡើយ[21]។ ការអនុវត្តដោយផ្ទាល់នូវទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវនេះនៅតុលាការជាតិ ដូច អ.វ.ត.ក

---

[20] "ចាប់តាំងពីសាលដីកានៃរឿងក្តីរបស់ *Tadić* ចុះថ្ងៃទី ១៥ កក្កដា ១៩៩៩ សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (JCE) ដែលជាទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវខាងព្រហ្មទណ្ឌ បានវិវឌ្ឍទៅជាធាតុផ្សំមួយដែលមានលក្ខណៈប្រទាំងប្រទើសនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសារធាតុ"។ *មានទោសដោយសារការចងជាបក្សពួក៖សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនាពេលជំនុំជម្រះ* ដោយ Göran Sluiter 5 J. INT'L CRIM. JUST. 67 (2007)។

[21] សាស្ត្រាចារ្យ Dershowitz បានពិពណ៌នា សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម JCE ថាជា"ការប្រមូលផ្តុំ ព្រមជាមួយនឹងការលាតសន្ធឹងនៃទម្រង់ទាំងប្រាំ អនុញ្ញាតអោយរដ្ឋអាជ្ញា និង ចៅក្រមបូកបញ្ចូលលភស្តុតាងប្រឆាំងលើជនជាប់ចោទដោយខុសច្បាប់ ដើម្បីដាក់បន្ទុកលើជនជាប់ចោទចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានលក្ខណៈទូទៅមួយចំនួន ដោយគ្មានភស្តុតាងដែលថា ជនជាប់ចោទធ្វើ "ផែនការ", "បានញុះញង់", "បានបញ្ជា", "បានប្រព្រឹត្ត" ឬ "បានសម្របសម្រួលនិងផ្តល់ជំនួយ" នូវអំពើឧក្រិដ្ឋជាក់លាក់ណាមួយ"។ *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង Krajišnik* សំណុំរឿងលេខ IT-00-39-A សារណាស្តីអំពី សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម តាងនាមអោយ Momčilo Krajišnik ចុះថ្ងៃទី ៤ មេសា ២០០៨ កថាខណ្ឌ ៤។ ចំពោះការកត់សំគាល់ស្រដៀងគ្នានេះ សូមមើលអត្ថបទរបស់ Mohamed Elewa Badar ក្រោមចំណងជើងថា "ផ្តន្ទាទោសមនុស្សគ្រប់រូប" (Just Convict Everyone!)- ការប្រព្រឹត្តរួមគ្នា៖ ចាប់ពី *Tadić* ទៅដល់ *Stakić* 293 Int'l Crim. L. Rev. 301 (2006)។ "ប្រភពនៃការព្រួយបារម្ភទាក់ទងនឹងការអនុវត្ត CJE-III... គឺថា... អ្នកចូលរួមត្រូវទទួលខុសត្រូវយ៉ាងអយុត្តិធម៌ចំពោះអំពើព្រហ្មទណ្ឌដែលគាត់ពុំមានបំណង ហើយក៏មិនបានចូលរួមដែរ ។ វាក៏អយុត្តិធម៌ដែលថា ការទទួលខុសត្រូវរបស់ចារី (អ្នកដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើសដែលនៅខាងក្រៅផែនការរួម) ត្រូវបានវាយតំលៃដោយតាមជំនឿរបស់ខ្លួន(subjectively) រីឯអ្នកចូលរួមវិញ ត្រូវបានវាយតំលៃដោយផ្អែកអង្គហេតុពិត (objectively) ។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើជនជាប់ចោទពិតជាបានចូលរួមក្នុងបទល្មើសខាងក្រៅ "ផែនការគោលបំណងរួម"ដំបូង ក្នុងឋានៈជាអ្នកសម្របសម្រួលឬអ្នកផ្តល់ជំនួយ ពួកគេនឹងមានឱកាសរួចផុតពីការចោទប្រកាន់ដោយអាចតវ៉ាបាន ខណៈដែលអយ្យការនឹងបញ្ឈមមុខជាមួយការបង្ហាញភស្តុតាងដើម្បីគាំទ្រដល់ស្មារតីយល់ដឹងកម្រិតខ្ពស់ ដែលមានន័យថាជនជាប់ចោទដឹងថាចារីផ្ទាល់នៃបទល្មើសមានធាតុអត្តនោម័តដែលតម្រូវសំរាប់ឧក្រិដ្ឋកម្មដែលចោទប្រកាន់។ ជាចុងក្រោយហើយកាន់តែដុនដាបថែមទៀត សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមជាទម្រង់លាតសន្ធឹង (JCE) III (Extended form) ត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីផ្តន្ទាទោសអ្នកចូលរួមនៅក្នុងផែនការរួមសម្រាប់បទល្មើសដែលប្រព្រឹត្តដោយចារីពិតប្រាកដ ទោះបីជាអ្នកចូលរួមពុំមានធាតុអន្តោម័តឬចេតនាពិរុទ្ធដែលជាលក្ខខណ្ឌតម្រូវសម្រាប់បទល្មើសដែលចោទប្រកាន់ (ជាពិសេសឧក្រិដ្ឋកម្មដែលមានចេតនាជាក់លាក់)" ។ សាស្ត្រាចារ្យ Danner និង Martinez បានរកឃើញថា សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (JCE) "លើកតម្កើងភាពអស្ចារ្យនៃពិរុទ្ធភាពតាមរយៈការចងក្រងជាបក្សពួក និងផ្តល់ប្រដាប់ចម្បាំងដល់អ្នកដែលមិនជឿទុកចិត្តទៅលើភាពម៉ឺងម៉ាត់ និងភាពឥតលំអៀងនៃវេទិកាអន្តរជាតិ ។ Allison Marston Danner & Jenny S. Martinez, *ពិរុទ្ធភាពដោយសារតែការចងក្រងជាបក្សពួក (Guilty Associations): សហាកម្មឧក្រិដ្ឋកម្មរួម, ការទទួលខុសត្រូវជាមេបញ្ជាការ និង ការវិវឌ្ឍន៍នៃច្បាប់ប្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ* (*Joint Criminal Enterprise, Command Responsibility, and the Development of International Criminal*

នេះ តម្រូវអោយមានដំណោះស្រាយនូវបញ្ហាបន្ថែមទៀតនៃច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ និងច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌ និងច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ដែលមិនត្រូវបានថ្លែងប្រាស្រ័យពីមុនដោយតុលាការមួយចំនួនតូចដែលបានអនុវត្តនូវការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម។ មេធាវីការពារក្តីសូមអះអាងថា អង្គបុរេជំនុំជម្រះ នឹងត្រូវបានផ្តល់ជាជំនួយតាមរយៈសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីមេធាវីការពារក្តីទៅលើបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញនេះ។

13. ការបដិសេធមេធាវីការពារក្តីនូវឱកាសដើម្បីដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន នឹងនាំអោយមានការដកហូតពីលោក **អៀង សារី** នូវសមភាពខាងនីតិវិធី ដូច្នេះបង្កើតបានជាការបំពារបំពាននូវគោលការណ៍ *សមភាពនៃមធ្យោបាយតទល់ក្តីគ្នា* [22]។ ដោយច្បាស់លាស់ ក.ស.ព នឹងអាចមានលទ្ធភាពដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋាននៅចំពោះមុខ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ អំពីបញ្ហាដែលមានផលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់លើលោក **អៀង សារី** ប៉ុន្តែ លោក **អៀង សារី** ខ្លួនឯងមិនអាចធ្វើដូច្នេះបាន ។ គ្មានអ្វីដែលមិនអាចថាមិនមានយុត្តិធម៌ជាចម្បងនោះទេ។

គ. ផលប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចនៃតុលាការ

14. ការដោះស្រាយបញ្ហានៅដំណាក់កាលនេះគឺថា តើការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមដែលអនុវត្តនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក អាចនឹងជួយលើកស្ទួយដល់សេដ្ឋកិច្ចរបស់តុលាការ និងនាំឲ្យកិច្ចស៊ើបសួរ និងសវនាការបន្តបន្ទាប់ទៀតប្រព្រឹត្តទៅបានឆាប់រហ័ស ដែរឬយ៉ាងណានោះ ។ គេក៏បានដឹងយ៉ាងច្បាស់ដែរថា អ.វ.ត.ក កំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាខ្វះថវិកាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរនៅក្នុងការបញ្ចប់បេសកកម្មរបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈបែបនេះ វាជាការចាំបាច់ណាស់ដែលថា ថវិកាដែលឧបត្ថម្ភពីប្រភពសាធារណៈមិនត្រូវចំណាយទៅលើការស៊ើបសួរ និង ការចោទប្រកាន់លើ

Law), 93 Cal. L. Rev. 75, 137 (2005) ។ លោក Marston Danner & Jenny S. Martinez បានគត់សំគាល់បន្ថែមទៀតថា "ប្រសិនបើការសមគំនិត គឺជាចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់រដ្ឋអាជ្ញាសហរដ្ឋអាមេរិកពិតមែន នោះវាពិបាកនឹងយល់ថាតើសហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម (JCE) អាចបង្កើតបានជាអ្វីមួយដែលតិចជាគ្រាប់បែកនុយក្លេអ៊ែររបស់ឃ្លាំងស្តុកអាវុធរបស់រដ្ឋអាជ្ញាអន្តរជាតិ" ។

[22] *រដ្ឋអាជ្ញា តតាំងនឹង Tadić* សំណុំរឿងលេខ IT-94-1-A, សាលដីការបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល ចុះថ្ងៃទី ១៥ កក្កដា ១៩៩៩ កថាខណ្ឌ ៤៨ ដល់ ៥២ ។

ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវមួយ ដែលតាមពិតទៅប្រហែលជាមិនអាចយកមកអនុវត្តនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក បាននោះទេ។ ប្រសិនបើការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម ត្រូវបានរកឃើញថាមិនអាចអនុវត្តនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក បានទេ នោះបញ្ហានេះនឹងប៉ះពាល់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរទៅលើកិច្ចស៊ើបសួររបស់ ក.ស.ច.ស នៅក្នុងរឿងក្ដីរបស់លោក **អៀង សារី, អៀង ធីរិទ្ធ, នួន ជា** និង **ខៀវ សំផន** ខណៈដែលផែនការឧក្រិដ្ឋកម្មរួម គឺជាមូលដ្ឋានសំខាន់បំផុតនៃដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងអោយស៊ើបសួរដែលបានដាក់ប្ដឹងដោយ ក.ស.ព ។

ឃ. ជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ និង តម្លាភាព សេចក្ដីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់ ត្រូវបានធានា

15. មេធាវីការពារសូមស្នើដោយក្ដីគោរពថា បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍នេះនឹងនាំឱ្យមានសវនាការផ្ទាល់មាត់។ ក្នុងការជំទាស់ទៅនឹងសវនាការផ្ទាល់មាត់ ក.ស.ព អះអាងថា៖ ក) "ភាគីនានាអាចដាក់សេចក្ដីសង្ខេបឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ស្ដីពីបញ្ហាអង្គហេតុ និងអង្គ ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ ជូនទៅ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ តាមរយៈសេចក្ដីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខអក្សររបស់ខ្លួន"[23] និង ខ) សេចក្ដីត្រូវការនូវដំណោះស្រាយមួយឱ្យបានឆាប់រហ័ស អំពីបញ្ហាតាមផ្លូវច្បាប់នានាដែលនៅសេសសល់ ដើម្បីអាចចាប់ផ្ដើមបើកការជំនុំជម្រះក្ដីជាសាធារណៈឱ្យបានឆាប់រហ័សតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន"[24]។ ជាសរុបមក <u>ហេតុផលទាំងអស់នេះមិនគ្រប់គ្រាន់</u> ដើម្បីគេចផុតពីការសន្មតទុកជាមុនឱ្យមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ចំពោះបណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ដាក់ជូន អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដូចដែលវិធានផ្ទៃក្នុងបានកំណត់នោះទេ[25]។

---

[23] បណ្ដឹងឧទ្ធរណ៍ កថាខណ្ឌ ៩ ។

[24] ដូចខាងលើ ។

[25] មានសេចក្ដីសន្និដ្ឋានឱ្យមានសវនាការផ្ទាល់មាត់មួយដែលចែងយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ៧៧(៤) ដែលសំអាងទៅលើសិទ្ធិរបស់ភាគី "អាចសុំមើលសំណុំរឿងរហូតដល់ថ្ងៃ<u>សវនាការ</u>"។ មាត្រា ៨.៤ នៃសេចក្ដីណែនាំអនុវត្តអំពីការដាក់ឯកសារដែលចែងថា "សំណើឆ្លើយតបចំពោះសារណាតបនឹងត្រូវអនុញ្ញាត នៅក្នុងករណីតែមិនមានការស្នើសុំឱ្យមាន<u>ការដេញដោល</u>ដោយផ្ទាល់ មាត់ទៅលើសំណើនេះ"។ បទប្បញ្ញត្តិនេះសន្និដ្ឋានថា នឹងមានសវនាការផ្ទាល់មាត់ និងកំណត់ពីការឆ្លើយតបជាលាយលក្ខអក្សរ ដែលជាអញ្ញត្រកម្មចំពោះគោលការណ៍នេះ។

16. ដោយសារថា សេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនឹងផ្តល់ជូន អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ពីជំហររបស់គូភាគីទាក់ទងនឹងការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួមនោះ មានតែចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទេដែលអាចចោទសួរគូភាគី និងអ្នកចូលរួមទាំងឡាយពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ថា បញ្ហាជាមូលដ្ឋាននេះនឹងត្រូវបានដោះស្រាយឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ លើសពីនេះទៅទៀត ដំណើរការនេះអាចផ្តល់មធ្យោបាយប្រកបដោយឧត្តមគតិវិសេសវិសាលបំផុត ដែលតាមរយៈនេះ សាធារណៈជនអាចនឹងត្រូវបានជូនដំណឹងយ៉ាងពេញលេញ ។

17. អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនគួរចុះញ៉មទៅតាមភាពភ័យខ្លាចមិនត្រឹមត្រូវលើកឡើងដោយ ក.ស.ព ចំពោះការពន្យាពេលបើក ការជំនុះជម្រះលើរូប **ឌុច** នោះទេ។ សេចក្តីត្រូវការឲ្យមានដំណោះស្រាយមួយឆាប់រហ័សចំពោះបញ្ហាដែលនៅសេសសល់នៅក្នុងរឿងក្តីរបស់ **ឌុច** <u>មិនអាច</u>យកមកធ្វើយុត្តិកម្មការប្រញាប់ប្រញាល់ពេកតាមរយៈបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះទេ ជាពិសេស នៅពេលដែលសេចក្តីសម្រេចនោះនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងដល់ភាពយុត្តិធម៌យូរអង្វែងនៃកិច្ចស៊ើបសួរដទៃទៀត និងសវនាការនាពេលបន្តបន្ទាប់។

IV. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និង ការស្នើសុំរកភាពធូរស្រាល

18. មេធាវីការពារសូមលើកឡើងថា ការអនុវត្តការទទួលខុសត្រូវជាទម្រង់សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម នៅ អ.វ.ត.ក គឺជាបញ្ហាមួយដ៏ស្មុគស្មាញបំផុតដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះនឹងត្រូវប្រឈមមុខ។ ហើយវាក៏ជាបញ្ហាមួយដែលប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ និងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់លោក **អៀង សារី**។ វាជាការមួយគួរឲ្យហួសចិត្តបំផុត ប្រសិនបើមេធាវីការពារមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្តីពីបញ្ហាដែលមាននៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ **ឌុច** ខណៈដែលអ្នកទាំងឡាយដែលមានផលប្រយោជន៍ ឬការយល់ដឹងដ៏តិចតួចទៅលើដំណើរការនីតិវិធី ត្រូវបានអញ្ជើញឲ្យចូលរួមនៅក្នុងសវនាការទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍មុនៗនៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះនោះ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សម្រាប់ហេតុផលទាំងអស់ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ មេធាវីការពារ សូមសំណូមពរដោយក្តីគោរពដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូម ÷

ក. ផ្តល់សិទ្ធិឲ្យមេធាវីការពារដាក់ជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនេះ នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ទៅក្នុងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហព្រះរាជអាជ្ញាជំទាស់ទៅនឹងដីកាដំណោះស្រាយលើករណីរបស់ ឌុច នៅក្នុងរយៈពេល ១៥ថ្ងៃគិតពីថ្ងៃចេញសេចក្តីសម្រេចមក។

ខ. បង្គាប់ថា ត្រូវមានសវនាការផ្ទាល់មួយស្តីពីបញ្ហាអង្គច្បាប់ចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ និងអនុញ្ញាតឲ្យមេធាវីការពារដាក់ជូនសេចក្តីសន្និដ្ឋានផ្ទាល់មាត់នៅក្នុងសវនាការនោះ។

សូមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលយកសំណើសុំនេះដោយក្តីគោរព។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ១៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មេធាវី AVOCAT ATTORNEY AT LAW KINGDOM OF CAMBODIA

អាង ឧត្តម Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីរបស់លោក **អៀង សារី**